

PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2012 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2011

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 26 päivänä huhtikuuta 2012 lähettänyt hallituksen toimenpidekertomuksen vuodelta 2011 (K 7/2012 vp) valmistelevalle käsittelyä perustuslakivaliokuntaan ja ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevilta osilta ulkoasiainvaliokuntaan sekä samalla määrännyt, että muiden erikoisvaliokuntien on annettava asiasta lausunto.

Lausunnot

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muut erikoisvaliokunnat kuin ulkoasiainvaliokunta ovat an-

taneet asiasta lausunnon. Lausunnot (VaVL 15/2012 vp, TrVL 6/2012 vp, HaVL 12/2012 vp, LaVL 8/2012 vp, LiVL 9/2012 vp, MmVL 18/2012 vp, PuVL 5/2012 vp, SiVL 9/2012 vp, StVL 13/2012 vp, TaVL 23/2012 vp, TuVL 4/2012 vp, TyVL 12/2012 vp ja YmVL 8/2012 vp) ovat tämän mietinnön liitteinä.

Viitetieto

Ulkoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevilta osin (UaVM 13/2012 vp).

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Eduskunnan kannanottojen käsittely

Erikoisvaliokuntakäsittelyn tarkoitus

Hallituksen toimenpidekertomus on nykyisin kolmiosainen. Ensimmäisenä on yleinen osa, jossa on lyhyt selostus hallituksen ohjelman toimeenpanosta ja hallituksen EU-politiikasta sekä yleiskatsaus kunkin ministeriön toimintaan. Toisen osan muodostaa ulko- ja turvallisuuspoliittinen katsaus. Kolmannessa osassa selostetaan ministeriöittäin hallituksen toimenpiteet valtiopäiväpäätösten johdosta.

Eduskunnassa kaksi valiokuntaa, perustuslakivaliokunta ja ulkoasiainvaliokunta, laativat

mietinnön täysistunnolle kertomuksen johdosta. Eduskunnan työjärjestyksen 32 §:n 4 momentin perusteella ulkoasiainvaliokunta käsittelee kertomuksen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevilta ja perustuslakivaliokunta muilta osin. Muut pysyvät erikoisvaliokunnat antavat eduskunnan päätöksen perusteella kertomuksesta lausuntonsa perustuslakivaliokunnalle.

Lausuntomenettelyllä on eri tarkoituksia. Valiokunnat voivat lausuntomenettelyn avulla arvioida hallituksen toimintaa kertomusvuoden aikana valiokunnan toimialalla. Toimenpidekertomuksen käsittelyssä erikoisvaliokunnat voivat lisäksi vakiintuneena pidetyn käytännön perusteella ottaa esille oman toimialansa erityistee- moja, joiden käsittelemistä ne ovat syystä tai toisesta pitäneet tarpeellisena. Kullekin valiokun-

nalle tarjoutuu myös mahdollisuus ottaa kantaa hallituksen toimenpiteisiin valiokunnan mietinnössään ehdottamien, eduskunnan hyväksymien lausumien johdosta. Toimenpidekertomuksessa esimerkiksi selostetaan niitä toimenpiteitä, joihin asianomaisissa ministeriöissä on ryhdytty lausumien johdosta, tai myös syyt siihen ilmoitetaan ehdotetaan, ettei jokin lausuma anna aiheita enää toimenpiteisiin hallituksen taholta. Erikoisvaliokuntien tehtävänä kertomusta käsitellessään on arvioida toimialansa osalta, voidaanko hallituksen kanta hyväksyä. Tämän eduskunnan lausumiin kohdistuvan seurantatehtävän hoitaminen on perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan kullekin valiokunnalle kuuluva vähimmäisvaatimus hallituksen kertomusta käsiteltäessä.

Perustuslakivaliokunnan mietintöihin pohjautuvat lausumat

Esitutkinnan, syyteharkinnan ja oikeudenkäyntien joutuisuuden parantaminen. Eduskunta hyväksyi vuoden 2008 hallituksen toimenpidekertomuksen johdosta perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaisen kannanoton, jossa edellytettiin, että hallitus laatii kokonaissuunnitelman esitutkinnan, syyteharkinnan ja oikeudenkäyntien joutuisuuden parantamiseksi.

Valtioneuvoston piirissä ollaan laatimassa oikeusturvaohjelmaa oikeudenkäyntien kokonaisuuden lyhentämiseksi ja oikeusturvan parantamiseksi. Perustuslakivaliokunnan saaman tiedon mukaan oikeusministeriön asettaman neuvottelukunnan on määrä saada ehdotuksensa valmiiksi helmikuussa 2013. Lausuma on siten edelleen tarpeellinen.

Saamen kielen elvyttäminen. Eduskunta hyväksyi vuoden 2008 hallituksen toimenpidekertomuksen johdosta perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaisen kannanoton, jossa edellytettiin, että hallitus ryhtyy tehostettuihin toimenpiteisiin saamen kielen elvyttämiseksi ja että eri-

tyistä huomiota kiinnitetään uhanalaisten inarinsaamen ja koltansaamen säilymisen turvaamiseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asettama työryhmä on perustuslakivaliokunnan saaman tiedon mukaan saanut 29.2.2012 valmiiksi ehdotuksen toimenpideohjelmaksi saamen kielten elvyttämiseksi. Ohjelman toteutumista on tarkoitus seurata. Valtioneuvosto on ryhtynyt eduskunnan edellyttämiin toimenpiteisiin, minkä vuoksi lausuma on käynyt tarpeettomaksi ja se voidaan poistaa.

Lainsäädännön asiakirjajärjestelmän yhteensovittaminen. Eduskunta hyväksyi vuoden 2008 hallituksen toimenpidekertomuksen johdosta perustuslakivaliokunnan mietinnön mukaisen kannanoton, jossa edellytettiin, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että hallituksen esitysten painetut ja sähköiset versiot ovat samansisältöisiä ja että sähköisiä versioita voidaan käyttää valiokunta-asiakirjoissa sekä eduskunnan vastausten laadinnassa.

Valtioneuvoston kanslia on valmistellut yhteistyössä ministeriöiden ja eduskunnan kanssa valtioneuvoston päätössiakirjojen valmistelun uudistamista. Hallituksen toimenpidekertomuksessa vuodelta 2011 todetaan, että tavoitteena on ottaa työväline käyttöön vuoden 2013 alussa. Perustuslakivaliokunnan saaman tiedon mukaan hankkeen käyttöönotto viivästyy kuitenkin edelleen. Lausuma on siten tarpeellinen.

Erikoisvaliokuntien lausunnot

Erikoisvaliokunnat ovat perustuslakivaliokunnalle antamissaan lausunnoissa arvioineet toimialansa osalta eduskunnan aikaisempia lausumia. Joissakin lausunnoissa on lisäksi käsitelty erityisteemoja. Perustuslakivaliokunta ei ole käsitellyt yksityiskohtaisesti erikoisvaliokuntien lausumista esittämiä näkökohtia.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi kannanoton,

että eduskunnalla ei ole huomautettavaa kertomuksen johdosta, mutta eduskunta edellyttää, että hallitus ottaa

asianmukaisesti huomioon sekä tähän mietintöön että liitteinä oleviin lausuntoihin sisältyvät sellaiset eduskunnan aikaisempia lausumia koskevat huomautukset ja muita seikkoja koskevat lausumat, jotka kohdistuvat hallitukseen.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Johannes Koskinen /sd	Anna Kontula /vas
vpj.	Outi Mäkelä /kok	Jukka Kopra /kok
jäs.	Sauli Ahvenjärvi /kd	Markus Lohi /kesk
	Tuija Brax /vihr	Elisabeth Nauclér /r
	Eeva-Johanna Eloranta /sd	Tom Packalén /ps
	Ilkka Kantola /sd	Vesa-Matti Saarakkala /ps
	Pia Kauma /kok	Tapani Tölli /kesk
	Kimmo Kivelä /ps	Anu Urpalainen /kok.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.